

Dr. Lazar Dušan*

Prof. Dr. Ribár Béla
- professzor, főnök és munkatárs -

Ribár Béla professzor urat a Természettudományi Kar Fizika Tanszékének hallgatójaként ismertem meg 1971 őszén, abban az iskolaévben, amikor Szarajevóból Újvidékre jött tanítani. Mondhatom, hogy a volt tanáraim többségére örömmel emlékszem, de Béla professzor úr emléke egészen különös érzést vált ki bennem. Példaképpemmé vált mint ember, tanár, pedagógus, munkatárs és főnök.

Egyetemistaként rendszeresen látogattam az előadásokat, de a professzor úr előadásai voltak azok, amelyeket különös élvezettel hallgattam. Még ma is úgy élem át azokat mintha most ülnék ott az amfiteátrum középső sorának baloldalán elhelyezett ülésen, előttem pedig élet-hűen ott áll professzor úr, mellette pedig a mozgó asztal, amelyen mindig ott voltak, pedánsan kiválasztva és elhelyezve, mindazok a módszertani eszközök, amely nélkül sohasem tartott órát. A hangja halk volt, de szavai erőteljesen vésődtek be emlékezetembe. Tudományos precizitással és a módszertan minden eszközét ügyesen alkalmazva tartotta előadásait, miközben folytonos és közvetlen kapcsolatot tartott fent a hallgatósággal.

Később, közvetlen munkatársaként jöttem rá, hogy ez nem a véletlen műve volt. Minden előadását gondosan/alaposan készítette el. A taneszközöket maga válogatta ki és soha sem mulasztotta el előadása előtt ellenőrizni, hogy helyesen működnek-e. Ebben nagy segítségére voltak azok a tankönyvek és más írott anyagok, amelyek a fizika módszertanával foglalkoztak és terjedelmes magánkönyvtárának részét képezték. Mindezt, ma előadásait példaként hozom fel az hallgatóimnak, akik a Módszertant nálam vették fel.

1972 júniusában, két évvel a tanulmányaim befejezése előtt, a professzor úrnál írtam az írásbelit Általános fizika IV-ből. Amikor már a vége felé tartottam, professzor úr odajött hozzám, átnézte a dolgozatomat és megkérdezte, hogy volna-e kedvem munkatársa lenni, amikor

* *Dr. Lazar Dušan, egyetemi rendkívüli tanár, Újvidéki Egyetem, Természettudományi Kar, Fizika Tanszék, Újvidék*

befejezem az egyetemi tanulmányaimat. Abban az időben, ugyanis, diffrakciós laboratórium megalapításán dolgozott és a Minisztériumnál megpályázott egy szakmunkatársi helyet. Ha elfogadom, fenntartja ezt számomra. Igennel válaszoltam és 1974. december 4-én munkába álltam.

Munkatársaként hamarosan a professzor urat tudományos kutatóként is megismertem. Amilyen alapos és szisztematikus volt előadói teendőiben, ugyanolyan volt a tudományos pályán is, amiről számos világviszonylatban is igen jelentős munka és elismerés tanúskodik. Ami, viszont, a professzor urat kiemeli a többi kolléga közül, az a végtelen önzetlensége volt. Önzetlenül adta át a tudását nekünk, fiataloknak, segített bennünket az egyetemet követő tanulmányainkban és minden alkalmat megragadott, hogy külföldön elismert tudományos központokban továbbképzést biztosítson számunkra. Néhány idősebb kolléga nem jó szemmel nézte ezt. Egyikük nyíltan szemére is vetette mindezt mondván, hogy ameddig ő el nem megy nyugdíjba, a fiatal munkatársa nem fog ledoktorálni, mert biztos benne, hogy mihelyt megkapná a doktori titult az ő korai haláláról kezdene álmodozni, csak hogy mielőbb tanári poszthoz jusson. Ettől Ribár professzor úr nem félt. Nem félt attól, hogy a tanítványa felülmúlja, hogy elismert kutatóvá válik és megéri, hogy maga is tanári posztot töltsön be. Természetesen, nem is kellett neki félni, mert mindent, amit munkatársaiért tett, önzetlenül, odaadóan, felülmúlhatatlan jóindulattal és kimagasló emberséggel tette. Mindez a főnöki munkájára is vonatkozott. Szigorú volt, amikor követelte az eredményeket és elvárta, hogy amit megbeszéltünk azt időre el is végezzük. De, hogy mikor végezzük a kísérleteket, írjuk a munkákat, vagy valami más feladatot hajtunk végre, abban teljes szabadságot adott. Munkatársait nem zaklatta és nem tette ki őket rajtaütésszerű ellenőrzéseknek, hogy hol vannak és mikor végzik feladataikat. Nem avatkozott be a kísérletek részleteinek kitervezésébe és kivitelezésébe sem, serkentve ezzel az egyéni kezdeményezést. Viszont, ha kellett a segítsége, mindig kész volt megadni azt. Előzetes bejelentés nélkül bekopoghattunk hozzá, megállíthattuk a folyosón, de telefonon is bármikor felhívhattuk. Viszonzásul, ha kellett éjszakákon át ott ültünk a számítógép mellett, vagy egyfolytában 2-3 napon át is végeztük a diffrakciós kísérleteket 1-2 órára megpihenve a laboratóriumi karosszékben.

Amint a professzor úr munkatársa lettem, hamarosan baráti kapcsolat alakult ki közöttünk és tegeződni kezdtünk. Tiszteletből, hogy

mégse szólítsam egyszerűen Bélának, de kapcsolatunk természetéből kifolyólag úrnak, vagy bácsinak sem, egy köztes megoldást találtam, és Bélabámnak szólítottam.

Befejezésül, kedves Bélabám, büszkén mondhatjuk, hogy tanítványaid és munkatársaid voltuk, és mindazért, amit értünk tettél tisztelettel őrizzük emlékedet.

Összefoglaló: A szerző Ribár professzor úr tanítványaként, közvetlen munkatársaként és barátjaként, megemlékezik Professzor úrról mint kiváló és nagyra becsült főnökről és munkatársáról.

Сажетак: Аутор, као ученик професора Рибара од 1971. године и као његов непосредни сарадник од 1974. године, као и његов пријатељ до професорове смрти, пише о професору Рибару као изванредном и високопоштованом учитељу, шефу и сараднику.